

Kristen, fordi han, da han gjorde fuld Alvor af sin Stræben, opdagede, at al tilsyneladende Kommen videre var Marsch paa Stedet, at han vel kunde forandres, men at den radikale Kur, han tiltrængte, var Omskabelse ikke Forandring, og at han hverken i eller uden om sig fandt, hvad der formaaede dette uden netop i Kristendommen, ? i Samfundet med Jesus Kristus, deri at Kristus vandt Skikkelse i ham.

Derimod sker det ikke, at et Menneske gennem intellektuel Fortvivelse kommer i Forhold til andet end Jesu Lære.

Frk. Joh. mener endvidere, at mine Ord siger, at Mennesket maa søge til Gud, fordi det ikke kan udholde Kvalerne, der er forbundne med ikke at gøre det, og derigennem naar hun da til den saa godt kendte, stadig tilbagevendende Paastand, at det er Trangen til Lykke, der gør Mennesker til Kristne.

I og for sig ser dette nu ikke saa slemt ud. Rent praktisk taget maa man indrømme, at man kan forlange af en Livsanskuelse, at den maa være til at leve med. Er nu et Menneske overbevist om, at hans Tanke ikke uden at forvirres og hans hele Personlighed ikke uden at destrueres kan leve med en vis Livsanskuelse, saa ejer han deri et indirekte, for ham gældende, personligt Bevis for, at han, saafremt han ikke er et abnormt Væsen; er berettiget til at formode, at der maa være noget galt fat med den Livsanskuelse, og at han maa bort fra den.

Omvendt: følger et Menneske sit hele Væsen beriget, styrket, fornyet gennem et vist Syn paa Livet, og ser han visse Tanker og Følelser være den Jordbund, hvorfra det ædleste i Mennesket skyder op, saa slutter han helt simpelt, at der maa være noget for ham at lære, en Sandhed at tilegne sig.

Men saaledes som den ovennævnte Paastand sædvanlig — endda mest humant — formuleres, plejer den, naar den udtales ganske ugenert, at lyde: „de Kristne søge Lykken, vi Ikkekristne Sandheden“, hvad der indeholder den ubeviselige — om begge Parter lige ubeviselige Paastand — at vi Kristne tro, hvad vi ønsker at tro, Fritænkeren derimod *kun*, hvad der med Kendsgerningens Magt og Bevislighed paatvinger sig hans Sind ? vi forholde os uærligt, Fritænkeren ærligt til Livet.

Og idet Frk. Joh. har ment at gribe mig i Selvmodsigelse, har heller ikke hun kunnet holde sig fri for Mistanken om, at det ikke har ligget mig paa Hjærte at gøre mig selv eller andre Rede for den Uklarhed, hun mener mig hildet i.

Uklarheden er da den, at medens jeg ikke erkender „Trangen til Lykke for Menneskets inderste Drivfjer“ og ikke vil indrømme, at Gudsforholdet fremkommer gennem denne Trang, saa forudsætter jeg dog Troen paa Lykkens Nødvendighed, paa Nødvendighedu af